



DUMINICA A VIII-A DUPĂ RUSALII

Înmulțirea pâinilor

APOSTOL. I CORTINTENI 1, 10-17

Fraților, vă îndemn, pentru numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți să vorbiți la fel și să nu fie dezbinări între voi; ci să fiți cu totul uniți în același cuget și în aceeași înțelegere; căci, frații mei, despre voi, prin cei din casa lui Hloe, mi-a venit știre că la voi sunt certuri. Și spun aceasta, că fiecare dintre voi zice: Eu sunt al lui Pavel, iar eu sunt al lui Apolo, iar eu sunt al lui Chefa, iar eu sunt al lui Hristos! Oare s-a împărțit Hristos? Nu cumva s-a răstignit Pavel pentru voi?

EVANGHELIE. MATEI 14, 14-22

În vremea aceea Iisus a văzut mulțimea de oameni și I s-a făcut milă de ei și a vindecat pe bolnavii lor. Iar când s-a făcut seară, ucenicii au venit la El și I-au zis: Locul este pustiu și vremea, iată, a trecut; deci, dă drumul mulțimilor ca să se ducă în sate să-și cumpeze mâncare. Iisus, însă, le-a răspuns: N-au trebuință să se ducă; dați-le voi să mănânce. Iar ei I-au zis: Nu avem aici decât cinci pâini și doi pești. Și El a zis: Aduceți-Mi-le aici. Și poruncind să se așeze mulțimile pe

Sau ați fost botezați în numele lui Pavel? Mulțumesc lui Dumnezeu că pe nici unul din voi n-am botezat, decât pe Crispus și pe Gaius, ca să nu zică cineva că ați fost botezați în numele meu. Am botezat și casa lui Ștefanos; afară de aceștia nu știu să mai fi botezat pe altcineva. Căci Hristos nu m-a trimis ca să botez, ci să binevestesc, dar nu cu înțelepciunea cuvântului, ca să nu rămână zadarnică crucea lui Hristos.

iarbă și luând cele cinci pâini și cei doi pești, și privind la cer, a binecuvântat și, frângând, a dat ucenicilor pâinile, iar ucenicii, mulțimilor. Și au mâncat toți și s-au saturat și au strâns rămășițele de fărmături, douăsprezece coșuri pline. Iar cei ce mâncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și de copii. Și îndată Iisus a silit pe ucenici să intre în corabie și să treacă înaintea Lui pe țarmul celălalt, până ce El va da drumul mulțimilor.

TÂLCUIRI

Cum să ne mântuim? Rostul rugăciunii

Cine vrea să se mântuiască trebuie să se roage lui Dumnezeu des, măcar câte puțin. În zilele de rând roagă-te lui Dumnezeu acasă: dimineața după ce te-ai sculat din somn, seara înainte de a te culca, de asemenea înainte de masă și după masă. Nici să nu mănânci până ce nu ți-ai amintit de Dumnezeu și nu ți-ai făcut semnul crucii. În praznice și duminici trebuie să luați parte la rugăciunile bisericești de obște. Mergi la utrenie, la privegherea de toată noaptea, la Dumnezeiasca Liturghie și la vecernie. Mare fericire e pentru omul păcătos faptul că i s-a dat mersul la biserică: astfel Îl poate ruga pe Dumnezeu să-i ierte păcatele și să-i dă-

ruiască mântuirea. David era împărat slăvit și bogat, era de asemenea și Proroc, dar un lucru a cerut de la Domnul: „Una am cerut de la Domnul, aceasta voi căuta: ca să locuiesc în casa Domnului în toate zilele vieții mele, ca să văd frumusețea Domnului și să cercetez biserica cea sfântă a Lui” (Ps. 26, 7-8). David socotea că puțința de a merge la biserică este o milă cu totul deosebită a lui Dumnezeu: „Iar eu, grăiește el, întru mulțimea milei Tale voi în sta în casa Ta, închina-mă-voi spre sfântă Biserica Ta întru frica Ta (Ps. 57).

Îndeobște, rugăciunea este cea mai mare dintre virtuțile, mijlocul unirii omului cu Dumnezeu. Sfântii Părinți numesc rugăciunea „maică a tuturor virtuților”,



Înmulțirea pâinilor

fiindcă prin ea pot fi cerute de la Domnul Cel Milostiv toare celelalte virtuți, toate bunătățile vremelnice și veșnice, precum dă mărturie Însuși Domnul: „Cereți și se va da vouă, căutați și veți afia, bateți și se va deschide vouă”. La porunca despre rugăciune, Domnul a adăugat și făgăduința că va auzi rugăciunea noastră: „că tot cel ce cere primește, și cel ce caută află, și celui ce bate i se va deschide. Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la Dânsul” (Mt. 7, 7-8, 11). Rugăciunea trebuie săvârșită cu credință; ea trebuie întemeiată pe nerăutate. Credința este pentru rugăciune același lucru ca suflerul pentru trup: trupul lipsit de suflet este mort, nu e în stare să se miște, iar rugăciunea lipsită de credință e moartă, lipsită de putere și de lucrare. Nerăutatea e pentru rugăciune același lucru ca temelia pentru casă. Casa lipsită de temelie nu ține, se prăbușește negreșit: rugăciunea neîntemeiată pe nerăutate nu se poate înălța către Dumnezeu, ci se afundă în cugetarea trupească și este nimicită de către ea, Domnul a zis: „Toate câte cereți rugându-vă, să credeți că veți primi, și va fi vouă. Și când stați de vă rugați, iertați orice aveți asupra cuiva, ca și Tatăl vostru Cel din ceruri să ierte vouă greșalele voastre” (Mc. 11, 24-25). Rugăciunea nu doar că ne aduce bunătățile vremelnice și pe cele veșnice, nu doar că atrage asupra noastră binecuvântarea lui Dumnezeu, ci ne și păzește de necazuri, ne scoate din cele mai mari nenorociri. Ea l-a scos pe Prorocul Iona din pânțelele chitului, ea l-a izbăvit pe împăratul Ezechia de moartea care-i fusese deja vestită. „Rugați-vă ca să nu intrați în ispită” (Lc. 22, 40). Dimpotrivă, cel căruia nu-i pasă de rugăciune este supus multor și feluritor necazuri, poate să-și piardă chiar mântuirea.

Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui

Cine vrea să se mântuiască este dator să facă, după puterea sa, milostenie sufletească și trupească. Milostenia sufletească stă în a-i ierta aproapelui greșelile sale, adică jignirile și necazurile pricinuite nouă. Milostenia trupească stă în a ajuta după putere aproapelui cu mâncare, haine, bani și găzduire. Domnul a zis: „Fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui” (Mt. 5, 7), adică se vor mântui. Dimpotrivă, judecată nemiloasă îi așteaptă pe cei nemilostivi, adică cei nemilostivi nu se vor mântui.

Mărturisirea păcatelor, pocăința continuă și împărtășirea cu Dumnezeieștile Taine

Cine vrea să se mântuiască este dator să aducă lui Dumnezeu prinos de pocăință cu osârdie pentru păcatele sale atât în rugăciunile sale de zi cu zi cât mai ales în fața părintelui duhovnic la taina spovedaniei. Prorocul de Dumnezeu insuflat vestește: „Fărădelegea mea am cunoscut, și păcatul meu nu l-am acoperit”. Zis-am: „Mărturisii-voi asupra mea fărădelegea mea Domnului”, și, „Tu ai lăsat păgânătatea inimii mele” (Ps. 31, 6). Pătrundeți în rânduiala cuvintelor rostite de către Sfântul Duh: la început omul își recunoaște păcarele, lucru la care ajunge prin evlavioasa cercetare de sine; apoi leapădă îndreptăcirile prin care conștiința vicleană se străduie de obicei să-și dezvinovățească păcatul; în cele din urmă, cel ce se pocăiește se învinuiește singur și-l spune Domnului, în fața martorului-duhovnic, toare păcatele sale, fără să-și cruțe nicidecum iubirea de sine. Atunci primește de la Dumnezeu iertarea pentru fărădelegi. Apostolul a zis: „De vom mărturisi păcatele noastre, credincios este și

drept ca să ne ierte nouă păcatele și să ne curățească pre noi de toată nedreptatea. Ca atare, dacă cineva va păcătui, mijlocitor avem către Tatăl, pre Iisus Hristos Cel drept, și Acesta este curățire de păcatele noastre, și nu numai de ale noastre, ci și de ale întregii lumi” (In. 1,9; 2, 1-2). Avem mijlocitor atotputernic pe Domnul nostru Iisus Hristos! Avem curățire atotputernică de păcatele noastre — pe Domnul nostru Iisus Hristos! Nimicind păcatele noastre la spovedanie prin acest Mijlocitor și prin această curățire, primim neîndoielnic atotîmbucurătoarea chezășie a mântuirii noastre. După ce ne curățim prin spovedanie înaintea părintelui duhovnicesc, suntem datori să ne împărtășim cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste, de atotsfânrl Trup al lui Hristos și de atotsfântul Sânge al lui Hristos, lucru de care avem neapărată nevoie ca să ne mântuim. Domnul a zis: „Amin, amin grăiesc vouă: de nu veți mânca Trupul Fiului Omului și nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viață întru voi, adică nu veți avea mântuire. Cel ce mănâncă trupul Meu și bea sângele Meu are viață veșnică”, adică are mântuire (In. 6, 53-54). Trebuie să vă împărtășiți cel puțin în toate cele patru posturi, de patru ori pe an. Dacă, din păcate și din nefericire, grijiile vieții nu vă îngăduie nici atât, trebuie neapărat să vă împărtășiți măcar o dată pe an.

Despre îndurarea necazurilor întru răbdare

Cine vrea să se mântuiască trebuie să îndure cu mărimă de suflet toate necazurile îngăduite de Dumnezeu asupra lui în vremea acestei scurte pribegii pământești. Fie că recolta este slabă, fie că lăcusta mănâncă grânele gata pârguite, fie că le bate grindina, fie că se întâmplă molimă între dobitoace, incendiu, boală a noastră sau a celor din familie, moartea cuiva dintre cei apropiați, fie că avem de răbdat prigoană și împilări de la un om puternic, toare acestea crebuie îndurate cu mărimă de suflet, fără cârtire și mai ales fără hulire. Domnul ne poruncește „întru răbdarea noastră să dobândim sufletele noastre” (Lc. 21, 19); „cel ce va răbda până în sfârșit, a zis EL, acela se va mântui” (Mt. 24, 13). Asta înseamnă că se va mântui nu cel care îndură cu răbdare un singur necaz, oricare ar fi

acela, iar în alte necazuri se lasă pradă întristării și cârtirii, ci cel ce răbdă cu suflet bun până la sfârșitul său, până în ziua și în ceasul morții, toate necazurile, roate nevoile îngăduite de Dumnezeu asupra lui. Răbdarea cu suflet bun a necazurilor este recunoaștere și mărturisire lucrătoare, vie, a Răscumpărătorului! Răbdarea cu suflet bun a necazurilor este urmare a Domnului nostru Iisus Hristos. Hristos a pătimit pentru noi, spune Sfântul Apostol Petru, nouă lăsându-ne pildă, ca să urmăm urmelor Lui (I Ptr. 2, 21). Nici o ne-

voință făcută de voia proprie, nici o lipsă și pătimire înfruntată de voia proprie nu pot aduce sufletului folosul pe care i-l aduc necazurile trimise de Dumnezeu fără voia lui. Nici o nevointă făcută de voia proprie nu e străină de părerea de sine și de slava deșartă, ce se vădesc mai mult sau mai puțin în ea — dar nevoința în care este înălțat sufletul prin necazul trimis de Dumnezeu e slobodă de patimile subțiri și pierzătoare pe care le-am pomenit. Prin această nevointă i se aduce sufletului belșug de smeriră cugetare, i se dă adevărată pocăință. Necazurile trimise de Dumnezeu sunt semn



Sfântul Ignatie Briancianinov

vrednic de crezare, după care cunoaștem că omul ce le îndură e un ales al Lui, este iubit de El. „Eu, dă mărturie Domnul, pre câți iubesc îi mustru și îi cert” (Apoc. 3, 19). De asta îl mângâie Apostolul pe cel necăjit și pătimitor prin cuvintele următoare: „Fiul meu, nu defăima certarea Domnului, nici slăbi muștrându-te de Dânsul, că pre care iubește Domnul, ceartă, și bate pre tot fiul pre care primește. De veți suferi certarea, ca unor fii Se va afla vouă Dumnezeu” (Evr. 12, 5-7). Iată cât de prețioase sunt necazurile pământești când sunt răbdare cu suflet bun! Ele sunt dar al lui Dumnezeu (Fil. 1, 29)! Ele sunt semn al înfierii de către Dumnezeu! Ca să ne învățăm a purta cu răbdare și suflet bun necazurile, trebuie să întâmpinăm orice necaz care vine cu vorbele tâlharului celui fericit: „Cele vrednice după faptele mele primesc; pomenește-mă, Doamne, întru Împărăția Ta (Lc. 23, 41-42). Tot atât de folositor e să ne amintim cuvintele multpătimitorului Iov și să le repetăm: „Am luat cele bune din mâna Domnului, să nu răbdăm și cele rele? Cum « plăcut Domnului, așa s-a și făcut: fie numele Domnului bine-

cuvântat în veci, (Iov 2, 16; 1, 21). Toți sfinții „cu multe sudori și dureri și cu nenumărate sângiuri și moarte” au moștenit Împărăția Cerurilor! Toți sfinții L-au slavoslovit pe Dumnezeu și i-au mulțumit pentru ispitele și necazurile trimise lor, prin care s-au curățit ca aurul în cuptor și s-au făcut în stare să primească veșnica fericire. Răbdarea cu suflet bun a necazurilor trimise de Dumnezeu e răstignirea pe crucea noastră. Mărturisitorul păcătoșeniei sale devine mărturisitor al Răscumpărătorului, și de pe crucea sa urcă la rai să se desfete veșnic de bucuriile cerești, ale căror chezașii de nădejde sunt necazurile pământești.

Despre folosul citirii cărților dumnezeiești

Cel ce dorește să se mântuiască trebuie neapărat să se îndeletnicească cu citirea cărților dumnezeiești. „Fericit bărbatul, zice Sfântul Proroc David, care n-a umblat în sfatul necredincioșilor, și în calea păcătoșilor n-a stătut, și pe scaunul pierzătorilor n-a șezut, ci în legea Domnului voia lui, și în legea Lui va cugeta ziua și noaptea” (Ps. 1, 1-2). Minții noastre întunecate de păcat nu-i ajung nicidecum pentru a se mântui propriile gânduri, ce sunt neputincioase, șovăielnice, amăgitoare: ea are neapărată nevoie ca prin citirea cu luare-aminte sau ascultarea cu osârdie a Cuvântului lui Dumnezeu să ia din el gânduri dumnezeiești și să se înțeleptească prin ele. Trebuie să ne îndeletnicim cu cercetarea Cuvântului lui Dumnezeu cu foarte multă evlavie și foarte des, ca el să ne fie călăuză în lucrarea mântuirii, fiindcă propriile noastre gânduri lesne ne por abate de pe calea mântuitoare, făcându-ne să socotim dreptate nedreptatea. Propriile noastre gânduri sunt atât de vătămăte de către păcat încât ele chiar grăiesc și lucrează împotriva Cuvântului lui Dumnezeu. Mare nenorocire este încrederea în ele! Dimpotrivă, foarte bine este când se ține cineva neabătut de Cuvântul lui Dumnezeu cum se ține orbul de mâna celui ce-l însoțește. Sfinții Părinți numeau citirea și ascultarea Cuvântului lui Dumnezeu „al tuturor faptelor bune împărat”. Cuvântul lui

Dumnezeu ne descoperă toate patimile păcătoase care viază și lucrează în firea noastră vătămăte, ne descoperă toate vicleșugurile lor, dă în vileag răutatea atunci când, ca să ne amăgească, se acoperă cu obrăzarul faptei bune. Cuvântul lui Dumnezeu dă în vileag cursele și uneltirile vrăjmașului nostru diavolul, ne înțelepțește atunci când trebuie să-l punem pe fugă pe acest potrivnic viclean, ce însetează de pierzarea noastră, Cuvântul lui Dumnezeu ne cheamă neîncetat la pocăință, vestindu-ne milostivirea nesfârșită a lui Dumnezeu față de omenirea ce a căzut și suferă sub jugul păcatului. Cuvântul lui Dumnezeu ne înfățișează toată nestatornicia și deșertăciunea acestei lumi; el ne zugrăvește pierzătoarele urmări ale amăgirii de către lume și de către păcat; el ne arată marea veșnicie cu răsplățile ei pentru viața evlavioasă de pe pământ și cu pedepsele ei cumplite pentru fărâdelegile făcute pe pământ. Cuvântul lui Dumnezeu ne predanisește cea mai amănunțită și nerătăcită învățătură despre faptele bune și despre mijloacele prin care se dobândesc ele, despre felul în care ne facem plăcuți lui Dumnezeu. Ca să o zic pe scurt, cuvântul lui Dumnezeu ne învață cum să ne mântuim.

Cine este fiu credincios al Bisericii Ortodoxe; cine își amintește de Dumnezeu și cere de la El milă și ajutor în fiecare zi sau, și mai bine, în tot ceasul, în tot locul stăpânirii Lui; cine merge cu osârdie la biserică în duminici și în zilele de praznic, iar acasă se roagă în fiecare dimineață și seară; cine e milostiv cu săracii și cu străinii; cine aduce prinos de pocăință pentru păcatele sale și se împărtășește cu Sfintele lui Hristos Taine; cine rabdă cu mărire de suflet necazurile trimise lui de Dumnezeu; cine se îndeletnicește plin de râvnă cu cercetarea cuvântului lui Dumnezeu, acela are zălogul de mult preț al mântuirii.

Sfântul Ignatie Briancianinov,
Cuvânt de învățătură către poporul simplu,
la o cercetare a eparhiei (fragment),
în Vol. Predici, Ed. Sofia, București, 2008, p. 337-341

GÂNDUL ZILEI

„Eu sunt pâinea cea vie, care s-a pogorât din cer. Cine mănâncă din pâinea aceasta viu va fi în veci. Iar pâinea pe care Eu o voi da pentru viața lumii este trupul Meu”.

IOAN 6, 51